၁။ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေကို ဘယ်လိုရည်ရွယ်ချက် တွေနဲ့ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တာလဲ? စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေမှာ ရည်ရွယ်ချက် (၅)ခု ဖော်ပြထားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ရည်ရွယ်ချက်(၁)

"ပြည်သူများက ရွေးချယ်ပေးသည့် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ အဆင့်ဆင့်၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် မြို့၊ရွာများ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်၍ ပြည်သူများ၏ လူနေမှုအဆင့်အတန်း တိုးတက်မြင့်မားလာစေရန်"

ဒီရည်ရွယ်ချက်မှာဆိုရင် ပြည်သူလူထုက ဒီမိုကရေစီနည်းကျ ရွေးချယ်ပေးလိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဦးဆောင်ပါဝင်တဲ့ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီအဆင့်ဆင့်ကို ဖွဲ့စည်းပြီး ပြည်သူများအပေါ် ဘယ်လို တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုတွေ ဖြစ်စေချင်တယ်ဆိုတဲ့ မျှော်မှန်းချက် "Vision"ကို တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမှာ အပိုင်းနှစ်ပိုင်းပါဝင်ပါတယ်။ ပထမတစ်ခုက မြို့ရွာတွေ စဉ်ဆက်မပြတ်တိုးတက်ဖို့ (Sustainable Development) ဖြစ်ပါတယ်။ ဒုတိယတစ်ခုကတော့ ပြည်သူတွေရဲ့ လူနေမှုအဆင့်အတန်း တိုးတက်မြင့်မားစေဖို့ (Improving Living Standard) ဖြစ်ပါတယ်။

"စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာ အခွန်အရပ်ရပ်ကို သတ်မှတ်နှုန်းထားများအတိုင်း အပြည့်အဝရရှိစေရန်နှင့် သက်ဆိုင်ရာ မြို့၊ရွာ စည်ပင်သာယာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် တည်ဆဲဥပဒေ၊ ဘဏ္ဍာရေး စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများနှင့်အညီ စနစ်တကျအသုံးပြုစေရန်"

ဒုတိယရည်ရွယ်ချက်မှာတော့ ရည်ရွယ်ချက်(၁)ပြည့်မီစေရေးဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ အဓိကကျတဲ့ အခွန်ဘဏ္ဍာရရှိမှု ကို အလေးထားဆောင်ရွက်ဖို့ အတွက်နဲ့ ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေနဲ့အညီ ပြည်သူတွေအတွက် အမှန်တကယ် လိုအပ်ပြီး အကျိုးရှိမယ့်လုပ်ငန်းတွေ ဆောင်ရွက်နိုင်စေဖို့ ရည်ရွယ်တယ် ဆိုတာကို တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရည်ရွယ်ချက်(၃)

"စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသည့် ပြည်သူ့ဗဟိုပြု စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် ပေါ် ထွန်းလာစေရန်"

တတိယရည်ရွယ်ချက်တွင်မူ စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းများကို စီမံခန့်ခွဲ့ရာမှာ ထားရှိစေချင်တဲ့ တန်ဖိုးတွေကို တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတန်ဖိုးတွေကတော့ တာဝန်ယူမှုရှိခြင်း (Responsible)၊ တာဝန်ခံမှုရှိခြင်း (Accountable)၊ ပြည်သူကို ဗဟိုပြုခြင်း (People-centred) တို့ပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအရာတွေဟာဆိုရင် အုပ်ချုပ်စီမံမှုကောင်းတစ်ရပ်ရဲ့ လက္ခဏာတွေလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ရည်ရွယ်ချက်(၄)

"စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်သူလူထုပါဝင်မှု ဝိုမိုအားကောင်းလာစေရန်" စတုတ္ထရည်ရွယ်ချက်က စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းတွေ ဆောင်ရွက်ရာမှာ ပြည်သူလူထုပါဝင်မှု

အရေးကြီးကြောင်းပြသနေပါတယ်။ ပြည်သူမပါဝင်ဘဲ အောင်မြင်မှုအစစ် အမှန်မရရှိနိုင်တဲ့အတွက်

စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းတွေ ဆောင်ရွက်ရာမှာ ပြည်သူလူထုပါဝင်နိုင်အောင် ဆောင်ရွက်စေဖို့ ရည်ရွယ်ထားတာ လည်းဖြစ်ပါတယ်။

ရည်ရွယ်ချက်(၅)

"စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ရပိုင်ခွင့်တို့ကို စနစ်တကျဖြစ်စေရန်"

ရည်ရွယ်ချက်(၅)မှာလည်း အဖွဲ့ အစည်းအတွင်းပိုင်းကို ရည်ရွယ်တဲ့ အချက်ပဲဖြစ်ပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာမှာ ဘယ်လိုတာဝန်တွေရှိတယ် (Responsibility)၊ ဘယ်လိုလုပ်ပိုင်ခွင့်တွေရှိတယ် (Authority)၊ ဒီအတွက် ရပိုင်ခွင့်တွေကတော့ ဘာတွေရှိတယ် (Rights) ဆိုတာကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းရှိစေဖို့၊ ကျော်လွန်မလုပ်ဆောင်စေဖို့နဲ့ စနစ်တကျရှိစေဖို့ ရည်ရွယ်ထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ရည်ရွယ်ချက်(၅)ချက်ကို ချုပ်ပြီးကြည့်မယ်ဆိုရင်တော့ ပြည်သူများအတွက် ဖြစ်စေချင်တဲ့ ပင်မ ရည်မှန်းချက်ကို ဖော်ပြထားပြီး ဒီရည်မှန်းချက် ရောက်ရှိစေဖို့အတွက် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရည်ရွယ်ချက်တွေ၊ ပြည်သူပါဝင်တဲ့ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာတန်ဖိုးထားမှုတွေနဲ့ အဖွဲ့အစည်းလုပ်ငန်းပိုင်း ဆိုင်ရာ ဖြစ်စေချင်တာတွေကို ဖော်ပြထားတာ တွေ့ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။